

RODZINA

HERBARZ SZLACHTY POLSKIEJ

UZUPEŁNIENIA I SPROSTOWANIA
Z MATERJAŁÓW ARCHIWIALNYCH

OPRACOWANE PRZEZ
ALEKSANDRA WŁODARSKIEGO

CZĘŚĆ VI.

W A R S Z A W A
SKŁAD GŁÓWNY KSIĘGARNIA GEBETHNERA I WOLFFA
1 9 3 8.

OD WYDAWCY.

Stosownie do zapowiedzenia, iż w miarę uporządkowywania znacznych moich zbiorów, zebranych w czasie pięćdziesiąt dwuletniej pracy w Archiwum Głównem, będę ogłaszał nietylko niektóre szczegóły, odnoszące się do historii Polski, prawa polskiego, ale i do historii rodzin w Polsce, tym kraju, gdzie oprócz wybitnych rodów odgrywała poważne role, nawet drobna, tak zwana chodackowa szlachta, brała udział na sejmikach i sejmach. Po doprowadzeniu w części tych zbiorów, ogłaszam w VI części Uzuppełnień i Sprostowań, co zdołałem uporządkować tembardziej, iż jest wiele danych nowych.

B.

Ks. trybunału Wileńskiego, Nr. 113, fol. 145 (50).

Roku 1750 oktobra 19.

Przenos zapisu od Bolesława i Rozalii z Adamowiczów Biszpingów, chorążych Starodubowskich małżonków successorom Xięcia Wiśniowieckiego służącego.

Ks. trybunału Wileńskiego, Nr. 114, fol. 1557 (595).

Roku 1751 septembra 9.

Przenos zapisu prawa zastawnego Annie z Korsaków Bispinkowej od Pana Władysława Bispinka, sędziego Starodubowskiego, danego.

Ks. Wołkowyska Nr. 10649 (10676), fol. 458.

Roku 1767 maja 9.

Zeżnanie wieczysto kwitacyjnego zapisu od Bogusława Stryjewskiego WP. Bolesławowi Bispinkowi, marszałkowi pow. Starodubowskiego, i Tadeuszowi Puchalskiemu danego.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10649 (10676), fol. 583.

Roku 1767 maja 30.

Zeżnanie intromissyi na grunta Opiewanickie w pow. Wołkowyskim w possessyę roczną arendowną za 200 zł. WP. Bolesławowi Bispinkowi, marszałkowi pow. Starodubowskiego służącej.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10649 (10676), fol. 1193.

Roku 1768 apryla 26.

Bolesław Bispink, marszałek pow. Starodubowskiego, część Zborowszczyzny w pow. Wołkowyskim po rodzicach swoich Zygmuncie i Konstancyi z Łazowych Bispinkach, tunc temporis sędziach ziemskich, inpost marszałkach pow. Starodubowskiego, za 250 zł. Ignacemu Budkiewiczowi wieczyście sprzedaje.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10649 (10676), fol. 1370.

Roku 1768 augusta 11.

Franciszek Bispink, miecznik powiatu Starodubowskiego, Bolesławowi Bispinkowi, marszałkowi pow. Starodubowskiego, folwark Kuzmicze w pow. Wołkowyskim zapisuje.

Ks. Wołkowyska. Nr. 10651 (10678), fol. 1139.

Roku 1773 augusta 14.

Zeżnanie prawa wieczysto sprzedażnego od Budkiewiczów Bolesławowi Bispinkowi, marszałkowi pow. Starodubowskiego, danego.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10652 (10679), fol. 176.

Roku 1774 apryla 29.

Zeżnanie prawa wieczysto sprzedażnego do folwarku Sadelniki czyli Bayborodkowszczyzna w pow. Wołkowyskim od Jabłońskich i Kuleszy WJP. Bolesławowi Bispinkowi, marszałkowi pow. Starodubowskiego danego.

Intromissya tego pod datą 9 maja 1774 r.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10652 (10679), fol. 175.

Roku 1774 apryla 29.

Jenerał JKM. pow. Wołkowyskiego będąc wezwany w sprawie Stefana i Zofii z Xsiażąt Czetwertyńskich Sliźniów do majątności ich wieczystej Połonka w pow. Wołkowyskim dla podania onej w aktualną trzyletnią possessyą WJM. Panom Janowi i Annie z Mikulskich Bispinkom, pisarzom pow. Starodubowskiego, takową intromittował.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10652 (10679), fol. 247.

Roku 1774 iunii 11.

Zeżnana intromissya na Sianożęc Klin nad rzeką Jelwą w pow. Wołkowyskim Bolesławowi Bispinkowi, marszałkowi Starodubowskiemu, służąca.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10652 (10679), fol. 894.

Roku 1775 maja 29.

Pozew w sprawie Racheli z Witoldów Krzywkowskiej z Bolesławem ojcem marszałkiem, Janem pisarzem ziemskim i Józefem Podstolim synami Bispinkami, urzędnikami pow. Starodubowskiego, w majątności Hołowczycach w pow. Wołkowyskim podany.

Ks. Grodzieńska Nr. 6597 (6637), fol. 201.

Roku 1775 novembra 10.

Przyznanie obligu od Brzostowskiego WP. Janowi Bispinkowi, pisarzowi ziemskiemu pow. Starodubowskiego, chorążemu hussarskiemu buławy polnej w wojsku X. Lith. na 400 zł. holend.

Ks. Grodzieńska Nr. 6597 (6637), fol. 203.

Roku 1775 novembra 14.

Akt memoriału WP. Bolesława Bispinka, marszałka pow. Starodubowskiego, podanego ad consilium permanens.

1776 r.

Jan Bispink, marszałek Starodubowski otrzymał dyplom na order św. Stanisława, Kancl. 5676.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10653 (10680), fol. 1166.

Roku 1777 apryla 30.

Przyznanie zapisu na majątności Dziewachowce w pow. Wołkowyskim od Felicjanny Zawistowskiej WJP. Józefowi Bispinkowi, podstolemu Starodubowskiemu, danego.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10654 (10681), fol. 452.

Roku 1778 augusta 4.

Zeżnanie intromissyi na 9 chłopów we wsi Duchowlana WJP. Janowi Bispinkowi, pisarzowi ziemskiemu pow. Starodubowskiego, służącej.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10656 (10683), fol. 344.

Roku 1782 maja 3.

Zeżnanie intromissyi na Sedelniki Bolesławowi Bispinkowi, marszałkowi powiatu Starodubowskiego, ord. s. Stanisława kawalerowi, służącej.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10656 (10683), fol. 350.

Roku 1782 maja 6.

Akt poświadczającego dokumentu od urzędników ziemskich Wołkowyskich Bolesławowi Bispinkowi, marszałkowi pow. Starodubowskiego, kawalerowi ord. s. Stanisława, wydanego, jako dobra Konna w pow. Wołkowyskim z dawności są ziemskie, dziedziczne domowi WWPanów Bispinków i najmniejszym procederom w sądach ziemskich Wołkowyskich nie zakłócone ani żadnymi długami nie obciążone.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10656 (10683), fol. 1126.

Roku 1783 marca 18.

Przyznanie intercyzynego między W. P. Bolesławem Bispinkiem, marszałkiem Starodubowskim, ord. s. Stanisława kawalerem, a W. P. Kublickim o dobra Ekimania zawartego dokumentu.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10656 (10683), fol. 1375.

Roku 1783 maja 30.

Przyznanie exdotacyjnego oraz zastawnego zapisu od Suchodolskich Józefowi i Teodorze z Suchodolskich Bispinkom, stolnikom pow. Starodubowskiego, małżonkom danego.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10657 (10684), fol. 431.

Roku 1784 lipca 5.

Kazimierz Konstanty graf Plater, starosta Inflandzki, przez plenipotentą Houwalta JWWPP. Janowi i Annie z Mikulskich Bispinkom, sędziom tryb. głównego W. X. Litt, chorążym pow. Starodubowskiego, starostwo Wołpińskie w powiatach Grodzieńskim i Wołkowyskim leżące, w czteroletnią tenetą arendową za 120.000 zł. pol. daje.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10657 (10684), fol. 435.

Roku 1784 lipca 5.

Przyznanie dokumentu assekuracyjnego od Jana i Anny z Mikulskich Bispinków, sędziów tryb. głównego W. X. Litt, chorążych starodubowskich, Houwaltowi danego.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10657 (10684) fol. 437.

Roku 1784 lipca 5.

Przyznanie rewersu prawa arendownego czteroletniego na starostwo Wołpińskie od Jana i Anny z Mikulskich Bispinków, sędziów tryb. głównego W. X. Litt, Houwaltowi danego.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10657 (10684), fol. 729.

Roku 1784 grudnia 21.

Przyznanie dokumentu prolongacyjnego, assekuracyjnego oraz kwitacyjnego Janowi i Annie z Mikulskich Bispinkom, sędziom tryb. głównego W. X. Litt, od Houwalta wydanego.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10657 (10684), fol. 1276.

Roku 1785 sierpnia 14.

Przyznanie cessyjnego dokumentu na prawo dożywotnie do dzierżawy Wołczek i wójtostwa Głanewickiego w pow. Słonimskim od Dziekońskich Janowi i Annie z Mikulskich Bispinkom, chorążym Starodubowskim, małżonkom danego.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10657 (10684), fol. 1350.

Roku 1785 października 22.

Plenipotencja od Bolesława marszałka, ojca i Józefa stolnika, syna Bispinków, urzędników pow. Starodubowskiego, Janowi Bispinkowi, chorążemu pow. Starodubowskiego, kawalerowi ord. s. Stanisława, synowi i bratu powyższych Bispinków dana.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10658 (10685), fol. 415.

Roku 1786 maja 21.

J. O. Książę Aleksander Sapieha, kanclerz W. W. X. Litt, Jana marszałka pow. Starodubowskiego, kawalera ord. s. Stanisława i Józefa stolnika tegoż powiatu, braci rodzonych Bispinków co do dóbr Banskawie w województwie Brzeskim ex capite zesłego ojca ich Bolesława Bispinga pozostałych oraz Szczare i Zaścianek od hrabstwa Dereczynskiego osobliwym prawem wypuszczonych — kwituje.

Ks. trybunału Wileńskiego, Nr. 174, fol. 98 (67).

Roku 1786 sierpnia 14.

Akt przywileju na marszałkostwo powiatu Starodubowskiego Janowi Bispinkowi, kawalerowi orderu s. Stanisława od JK. Mości konferowany. Dan w Warszawie r. 1786 marca 12.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10658 (10685), fol. 772.

Roku 1787 marca 13.

Józef Bispink, stolnik pow. Starodubowskiego, przed aktami ksiąg metryk kancelaryi W. W. X. Litt, czyni dożywotni zapis Teodorze z Suchodolskich Bispinkowej, żonie swej.
(Extrakt).

Ks. Wołkowyska, Nr. 10658 (10685), fol. 776.

Roku 1787 marca 13.

Akt dokumentu darownego od Józefa Bispinka, stolnika Starodubowskiego, Teodorze z Suchodolskich Bispinkowej, małżonce swojej.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10658 (10685), fol. 885.

Roku 1787 maja 24.

Przyznanie prawa wieczysto-przedażnego do gruntu Zabohonie w pow. Wołkowyskim od Narkiewiczów Janowi Bispinkowi, marszałkowi pow. Starodubowskiego, kawalerowi orderu s. Stanisława, służącego.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10658 (10685), fol. 1250.

Roku 1788 kwietnia 5.

Przyznanie prawa wieczysto-przedażnego do majątności Janowszczyzna w pow. Wołkowyskim od Sienińskich Janowi i Annie z Mikulskich Bispinkom, marszałkom pow. Starodubowskiego, danego.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10659 (10686), fol. 1006.

Roku 1790 czerwca 19.

Przyznanie prawa wieczysto-przedażnego na folwark Pasutycze w pow. Wołkowyskim od Żółkowskich Janowi i Annie z Mikulskich Bispinkom marszałkom pow. Starodubowskiego, wydanego.

Ks. Wołkowyska, Nr. 10660 (18133) fol. 22.

Roku 1791 grudnia 1.

Przyznanie kwitacyi od Gosniewskich Janowi i Annie z Mikulskich Biszpinksom, marszałkom pow. Starodubowskiego, danej.

Działo się w Warszawie dnia 18 czerwca 1805 roku.

Ks. Piotr Bispink w imieniu swoim i ojca swego Jana marszałka pow. Starodubowskiego, pokwitował z wypłaty sumy 100000 zł. JW. Onufrego i Józefę z Szydłowskich Kickich, koniuszych wielkich koronnych, rodziców swej żony.

Don. Warsz. 113 f. 912.

1805 r. dnia czerwca w Warszawie.

Kicki Onufry żonaty z Józefą Szydłowską, dożywocie.

Don. Warsz. 96 f. 162—1181.

1813 r.

Akt urodzenia Eugeniusza-Bolesława-Samuela, syna Piotra Bispinka b. chorążego pow. wołkowskiego lat 35 mającego i Józefy hr. Kickiej. lat 22, akt spisany w przytomności J. W. Onufrego hr. Kickiego Senatora Kasztelana dziada nowonarodzonego.

Gm. VII ks. 6 f. 40.

D.

DUNAJSKI v. Donajski. Bracia Wojciech, urodz. 1806 r. i Andrzej ur. 1808 r., synowie Jana, pochodzącego z Dunaja, w Mławskim, a zmarłego w Grójcu. Wojciech zmarł w 1899 r. (Akt Zgonu w Par. w Skułach). Andrzej, zmarły 9.III.1863 (Akt zgonu w Par. Łutkówka) ożenił się z Zofią Ogrodnicką, z którą miał: Juliannę ur. 16.III.1845 (Metr. w Par. Osuchów), Antoninę ur. 1846 r. (Metr. w Osuchowie), Rozalę za Michałem Tyszkiewiczem. Antonina wyszła za Józefa Piątkowskiego h. Korab (metr. ślub. w Kutnie), urodzonego, w maj. Gnojno k. Kutna, z Jakóba, administratora dóbr Kutna*) i Julii z Szymańskich. Józef i Antonina Piątkowscy mają: Juliana ur. 1871 r. i Stanisławę Zofię ur. 1878 r. za Czesławem Galińskim.

G.

GALIŃSCY h. RAWICZ. Zdzisław, ur. 1904 r. w Warszawie par. św. Andrzeja, magister praw Uniwersytetu w Krakowie, współwłaściciel osiedla Krze-Duże pod Mszczonowem, poślubił 19 czerwca 1937 r. Danuzię-Domicyllę Newlin-Łukowicz, córkę Józefa Franciszka, właściciela dóbr Bobowo-Rusek w pow. Starogard.

*) Gnojny i Mallny.

Eugeniusz, ur. 1906 r. w Warszawie par. św. Andrzeja, rodzony brat Zdzisława, współwłaściciel osiedla Krze-Duże, członek jury w Zachęcie Sztuk Pięknych w Warszawie, znany malarz portrecista-grafik.

H.

HENIKOWSKI h. KOTWICZ. W polu srebrnym czerwona belka poprzeczna; na helmie ramię opancerzone z mieczem.

Stanisław ur. 1839 r., syn Ludwika i Anieli ze Skąpskich, dziedziców Barcinka, ziemi Inowrocławskiej, powstaniec z 1863 r., właściciel majątku Makowiec, ziemi Dobrzyńskiej, z Anny Ludwika von Koerner miał dzieci: Helenę Bystydzińską, Marię Kutakowską, Apolinarego-Ludwika ur. 1884 r., inż. technologa, Stanisława ur. 1890 r., który z Marii Śmitkowskiej pozostawia Stanisława-Maksymiljana ur. 1916 r., i córkę Halinę (Herbarz Zbigniewa Leszczyca wydany w Poznaniu, tom I. Akta Sieradzkie).

K.

KIJEWSKI h. ŚWIERCZEK (część V Uzup. a t. VI str. 399).

W roku 1703 Paweł Kijewski -- syn Kaspra, wnuk Jakóba, pisarza grodzkiego włodzimierskiego, prawnuk Jana a praprawnuk Krzysztofa (r. 1570), dziedzica na Kijewicach (pod Przasnyszem) — odstąpił spadek swój po Marcynie synowi swemu Fabianowi, sędziemu grodzkiemu i podsędkowi ciechanowskiemu — (I. W. 71. f. 723).

I. Mateusz, ur. 1807 r. (a nie 1810), uczestnik powstania 1830 r., — syn Prokopa, ur. 1759 r., wnuk Franciszka, ur. 1725 r., a prawnuk wyżej wymienionego Fabiana — z Marji, z Odrowąż-Pawłowiczów, Trawińskiej, miał synów: Andrzeja-Saturnina, Jana-Ferdynanda i Edwarda, bezdzietnego.

Andrzej-Saturnin ur. 1846 r., z Marji Michniewiczówny miał pięcioro dzieci: 1. Wacława-Ludomira, ur. 1875 roku, 2. Juljusza ur. 1881 roku, ożenionego z Marją Rydygerówną, c. dr. Wilhelma i Kazimierzy z Colonna Walewskich, właśc. dóbr Góry, z której synowie Włodzimir, ur. 1914 r., Zygmunt ur. 1916 r., i Juljusz, ur. 1918 r., 3. Stanisława, ur. 1886 r., zm. 1910 r., po którym pozostał syn również Stanisław, ur. 1910 r., 4. Aleksandra, ur. 1888 r., ożenionego z Wandą Truskolawską, dziedziczką Jahorostawia i Nowiny, h. Słepowron, córką Leona i Stanisławy z Dorszprung-Cieliców a wnuczką Leopolda, marszałka szlachty gub. białorusko-mohylowskiej, oraz 5. Marję, zamężną za dr. med. Władysławem Niwińskim (vel Niewińskim) h. Paprzyca.

II. Dr. med. Franciszek Kijewski, ur. 1858 r., zm. 1919 r., syn Romana, ur. 1829 r., dziedzica Suchodołków, wnuk Franciszka a prawnuk wyżej wymienionego Prokopa, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, autor szeregu cennych prac naukowych z zakresu chirurgii, kawaler orderów, ożeniony z Wandą Rod-

kiewiczówną; (Dr. med. W. Dobrowolski: prof. Franciszek Kijewski, zyciorys. Gaz. lek. Nr. 12 r. 1919, Album zasłużonych lekarzy polskich i in.); z małżeństwa tego pozostał syn Jerzy, major wojsk polskich, bajorczyk i uczestnik walk pod Verdun. Ignacy, dziedzic Suchodołków, drugi syn Romana, z Heleny Odrowąż-Pieniążkówny miał syna Bogdana i Mirosława, właścicieli dóbr rycerskich Czekanówek na Pomorzu; Wanda, c. Romana, zamężna za Stanisławem Obrapalskim h. Lubicz.

III. Eugenjusz-Wincenty, ur. 1892 r., syn Jana-Ferdynanda, ur. 1858 r., ożeniony z Janiną Ostojską h. Ostoja z Zawad; z małżeństwa tego pozostał syn Stanisław ur. 1932 r. (Arch. ks. ew. lud., oraz akt daw. w Warszawie, zaświad. z d. 3/II 1936 r. N-1122773 K. C. (XIII). Arch., akta ur. i śl., Bon. dokum. rodzinne).

KWAPIŃSKI „Bibliografii“ Estrelchera, lit. „K“ pisze „Species laureati... panegiryk—St. Kwapiński w 1773 r. na cześć swych kolegów, z okazji uzyskania tytułu d-ra filozofii. Między innymi znajduje się wiersz na cześć Tomasza Knapińskiego, zaś niejaki Kucharski pisze odę pochwalną na rzecz autora, t. j. St. Kwapińskiego. Przy każdym wierszu znajduje się miedzioryt herbu. Panegiryk ów znajduje się u Jochera 1540, Bibl. Jagiell., Ossolin., Przeddzień. Następnie Knapiński Grzegorz „Tryumf Miłości przy zaślubinach J.M.P. Aleks. Cellego rayce i prezydenta lubelskiego, sekretarza J. Kr. Mości, z J.M. Panną Barb. Meliorucianką przez M. Grzegorza Kwapińskiego, Filozofiey Doktorę i Prof. Kolleg. Mniejszego w 1714 r.“

Był on kanonikiem przy kościele św. Anny w Krakowie. Następnie, w wydawanej obecnie, „Encyklop. Szlacheckiej“ (znajduje się w Czyt. Publ.), jest wzmianka: Knapki r. 1550, z Knap w Sierdkiem i Mazowieckiem Grzegorz, kanonik przy kościele św. Anny w Krakowie 1805 r. (Kanonikiem mógł być tylko szlachcic).

Ł.

ŁUKOWICZOWIE h. NEWLIN. Herb ich przedstawia w polu błękitnem strzałę przekrzyżowaną żelazcem do góry między dwoma sześciopromiennymi gwiazdami; na hełmie z korony siedmiopalkowej orle skrzydło, strzałą w prawą stronę tarczy przeszyte.

Linia osiadła w Kościerzynie i Rotenbergu: Wojciech, urodzony około 1680 r., pozostawił syna Mateusza Ignacego, ochrzczonego 30 XII. 1706 r. w Kościerzynie. Ten zaś, z żoną Marianną, miał syna Wojciecha, urodz. około 1737 r. w Rotenbergu. Wojciech, poślubiwszy w 1762 r. Zuzannę z Haleszewiczów, zostawił następujące potomstwo: Henryka Adama urodz. 1769 r., Pawła 7.I.1773 r., Marcina, urodzonego w Rotenburgu 7.II. 1774, oraz córki: Mariannę i Barbarę. Marcin poślubił Katarzynę Hołownia-Pysznicką około 1805 r., zmarł zaś w 1868 r. Potomstwo Marcina i Katarzyny było następujące: Katarzyna, Marianna za Majkowskim i Marcin Stanisław, urodzony 1812 r. a zmarły 1882 r. Tenże Marcin Stanisław, około 1840 r. poślubił

Mariannę Bronk, z której pozostawił dość liczne potomstwo: Franciszka Marcina, urodz. 2.IV 1842 r. w Kościerzynie, Stanisława, urodzonego 1846 r. a ożenionego z Gertrudą Walerant-Waskowską, Izydora, urodz. 8.V. 1846 r., i ożenionego z Antoniną Ruchniewicz, Klementynę, Joannę, Teotila urodz. 1853 r., i Klarę urodz. 1856 r. Najstarszy syn Marcina Stanisława i Marii, Franciszek Marcin, pojął za żonę Antoninę von Radecką, urodzoną w Bydgoszczy 1.III. 1855 r., córkę Wawrzyńca i Antoniny. Ślub odbył się w Bydgoszczy 26.IX 1882 r. Z dzieci, które mieli, Leonard zmarł w młodym wieku, pozostał zaś jedynie Józef Franciszek, urodzony w 1882 r. w Bydgoszczy. Franciszek Marcin Newlin de Łukowicz zmarł w Orliku (parafia Leśno) 29.IV.1916 r. i został pochowany na cmentarzu w Leśnie. Syn zaś jego, cytowany wyżej, Józef Franciszek, pojął za żonę Domicylę Chamier-Gliszczyńską, rodem z Małych Chelmów, z której ma następujące potomstwo: Zofię za Bernardem Lencem, Tadeusza, Sergiusza, Mariana, Józefa i Danuzję Domicylę, urodzoną 2.I 1918 r. w Orliku, parafia Leśno. Józef Franciszek, zamieszkały w Bobowie, pow. Starogardzki, miał przyznane pochodzenie szlacheckie przez Königl. Herolds-Amt, którego to dokumentu treść brzmi następująco: Vom Joseph Franz von Łukowicz zu Muschelhof bei Berent in Westpreussen wird hiermit die Zugehörigkeit zum Adelsgeschlecht von Łukowicz amtlich bescheinigt. Berlin den 26 Februar 1902. Pieczęć. Podpisy. Attest ad H. I. Nr. 332.

O.

OGRODNICKI JESIPOWICZ h. ANCUTA XX (wiek). Maciej, kawaler, żołnierz i Anna Kęchowska, wdowa, biorą ślub w 1793 r. w Warszawie (Akt w Par. Panny Marii). Zofia Ogrodnicka za Andrzejem Dunajskim. Hrahorzy Timofiej. Składają dokumenty z lat 1571, 1575, 1612 1740, 1753 i 1756 dla potwierdzenia dawnego swego szlachectwa przed sądem ziemskim witebskim.

OSTAŃKOWICZ h. LELIWA. Linia wylegitymowana ze szlachectwa przez Mohylewską Deputację Wywodową w dniu 7.IV. 1910 r. (Akta Deputacji Nr. 271, świadectwo Departamentu Heroldii Rząd. Senatu Nr. 825 z dnia 20.III. 1910).

Antoni Ostańkowicz, ppułkownik gwardii w armii rosyjskiej, później pułkownik wojsk polskich, twórca, organizator i dowódca 80 pułku Strzelców Nowogrodzkich w czasie wojny polsko-rosyjskiej¹⁾, ur. 1872 r., syn Jana Laurentego, a wnuk Pawła, dziedzica na Ostańkowszczyźnie w gubernii białorusko-mohylewskiej, które to włości zostały skonfiskowane za udział w powstaniu 63 roku, a także dziedzica na Kowszowie, nabytym później od ks. Dorszprung-Gedroyców²⁾; ożeniony z Wandą Truskolawską, h. Ślepowron, c. Leona i Stanisławy z Dorszprung — Cieliców, marszałkówny, zamężną powtórnie

¹⁾ Biuro Historyczne „Zarys Historii Wojskowej pułków polskich 1918 — 1920, 80 pułk Strzelców Nowogrodzkich“ r. 1930.

²⁾ Dorszprung — imię założyciela księżęcej dynastii panującej na Litwie przed Gedyminem. Od Dorszprunga wywodzą się ks. Gedroyciowie, Radziwiłłowie, Holszańscy i kilka innych rodzin.

za Aleksandrem Kijewskim, h. Świerczek, wychowanicą Smolnego Instytutu w Petersburgu, dziedziczką Jahorosławia i Nowiny w pow. Klimowickim gub. Mohylewskiej. Z pierwszego małżeństwa pozostali synowie: Włodzimierz, ur. 1902 r., Czesław, ur. 1910 r., porucznik wojsk polskich, później dziennikarz i publicysta w Warszawie i Leopold ur. 1913 r. lekarz medycyny wet., członek korporacji sparta.

JAN OSTANKOWICZ, syn Jana a wnuk wyżej wymienionego Pawła i Zofji Wasilewskiej, dziedziczką Biskówki w Mohylewcuzyźnie miał syna Antoniego, ur. 1904 r., porucznika wojsk technicznych w armii polskiej.

P.

PRZEZDZIECKI h. ROCH III. Hrabowie. Hr. Jan, drugi syn hr. Konstantego, założyciela Pogotowia Ratunkowego, dziedzica Rakiszek, Postaw i Tyzenhauzu, promomowany na Ordynata Tyzenhauzowskiego przez Marię Aleksandrową z Tyzenhauzów Przeddziecką, czemu sprzeciwiły się władze rosyjskie, z żony Hermancji ks. Sapieżanki ma synów: Antoniego i Aleksandra i córki: Marię i Elżbietę.

Hr. Stefan, syn Konstantego, ambasador Rzeczypospolitej Polskiej przy Królu Włoskim zm. w Warszawie 3.XII. 1932 r.

Hr. Aleksander, (syn Jana i Hermancji z X. X. Sapieżów) ur. 1911 r., poślubił 24/IV 37 r. Katarzynę z Komarów, córkę Konstantego Komara (herbu Lilia).

R.

RUDZCY h. PRAWDZIC (Z WILCZEJ RUDY). Franciszek ur. 1717, właśc. maj. Gierczyce, ziemi Sandomierskiej, żonaty z Urszulą Skarbek Borowską — zmarł 1807 r. Jego dzieci: Stefan Hyacynt, Jan, Stanisław, Salomea Lewandowska, Katarzyna Leśniewska.

Stefan Hyacynt, syn Franciszka, ur. 1773, właśc. maj. Sadłowice, ziemi Sandomierskiej, ożeniony z Wiktorją Uszewską, zmarł w 1830 r. Jego synowie: Ignacy, Michał, Hippolit.

Ignacy, syn Stefana Hyacynta, ur. 1806, zm. 1866, właśc. maj. Gorzków, ziemi Sandomierskiej, porucznik wojsk polskich — nagr. srebrnym medalem wojskowym za 1931 r. — żonaty z Antoniną Lisikiewicz. Jego dzieci: Albin, Wiktor, Michał; Stefanja Targowska, Marja Nowakowska, Franc. Malewska, Helena Gawrońska, Jadwiga Winnicka, Józefa Górską.

Albin, syn Ignacego, ur. 1842, właśc. maj. Przewłoka, ziemi Sandomierskiej, uczestnik powstania 1863 r., delegat Tow. Kred. Ziemińskiego — ożeniony z Janiną Wasilewską, zm. 1919 r., córka Cecylja Bukowska.

Wiktor, syn Ignacego, ur. 1843, właśc. maj. Ceber, ziemi Sandomierskiej, — uczestnik powstania 1863 r. Zmarł na Syberji 1870 r.

Michał, syn Ignacego, ur. 1854, właśc. maj. Gorzków, ziemi Sandomierskiej, dypl. szlachectwa 1897 r. Jego dzieci: Henryk, Tadeusz, Stanisław, Janina Sułowska, Helena Skotnicka i Zofja Psarska.

Henryk, syn Michała, ur. 1883, właśc. maj. Gorzków, ziemi Sandomierskiej, inż. rolnictwa, delegat Tow. Kred. Ziemińskiego, ożeniony z Zofją Hemplówną (dyplom szlachectwa 1897 r.)

Tadeusz, syn Michała, ur. 1888, — uczestnik obrony Lwowa i wojny bolszewickiej — inż. politechniki Lwowskiej — ożeniony z Janiną Szawłowską.

Stanisław, syn Michała, ur. 1894. Uczestnik wojny europejskiej, zginął w 1916 r.

Jan, syn Henryka, ur. 1912 r., rolnik — ppor. wojsk polskich. Krzysztof, syn Tadeusza, ur. 1930.

Stefan, naczelnik wydziału Tow. Kred. Ziem. od lat 28, administrator domów hr. Rajnolda Przeddzieckiego, ma córki Jadwigę-Marię, studentkę medycyny w Poznaniu i Annę-Bożysławę.

W.

WALEWSKI h. COLONNA. Ludwik Colonna-Walewski, zm. w Kaliszu r. 1897, oficer wojsk polskich i powstaniec 1863 r., z Marceli Colonna-Walewskiej, córki Stanisława i Teresy z Niemojowskich, miał córkę Kazmierę, zamężną za dr. med. Wilhelmem Rydygierem, właścicielem dóbr Góry w ziemi Kaliskiej i prezesem Tow. Lekarskiego w Kaliszu.

1. WASILEWSKI, z Akt Mazowieckich, szczegółowo zaś z Akt Łęczyckich, czyli byłe dokumenty po Józefie Wasilewskim, dziedzicu Jonie w Województwie Mazowieckiem, pod Łęczycą. Parafia Witonja.

2. Syn powyższego Józefa, Stanisław Wasilewski, rodził się w Zieleniu lub Łaknie na Kujawach, chrzczony jest w Chodczu, pomiędzy Krośniewicami i Kowalem. Chrzestni byli Państwo Poposcy, dziedzice Zielenia i Łakna.

3. Ojciec Józefa 1780 r., Stefan Wasilewski, testament, po przybyciu z wojskiem z Litwy, zamieszkał w województwie Brzeskiem i ożenił się z **Barbarą Teresą** Broniewską, dziedziczką Chlebowa. Ta mu zapisała dożywocie za konsensem jej rodziców, Franciszka i Marianny z Goreckich, małżonków Broniewskich: najprzód jednym zapisem w grodzie Radziejewskim roku 1702, półtora tysiąca, a drugim zapisem roku 1708 w tymże grodzie Radziejewskim, pięćset tynfów. — Drugą żoną Stefana była Marianna Dzierżawska. Stefan Wasilewski, rodził się w Jeziorach, w województwie Witepskiem, a w powiecie orszańskim, chrzczony był w Witepsku i tam się znajduje jego metryka.

4. Ojciec Stefana, Jan Wasilewski, był dziedzicem Jezior, — oraz Seroczc w powiecie grodzieńskim, Fotów w powiecie oszmiańskim, wójtostwa Dobołonki, w województwie trockiem, a w parafii Olicki, na Litwie.

Żona Jana była urodzona Barbara Poźniak, córka stolnika oszmiańskiego.

5. Syn Jana starszy, także Jan, odziedziczył po ojcu Jeziora w powiecie orszańskim w województwie witepskiem.

6. Stefan młodszy, otrzymał w dziale Seroczyce, w powiecie grodzieńskim Foty i wójtostwo Dobołunki w województwie trockiem, a w parafii Olicki.

Seroczyce kupił ojciec Stefana, Jan Wasilewski, od pana Jesimonta (lub Gesimonta), a potem puścił Seroczyce w dzierżawę zastawną panu Janowi Łukomskiemu za osiem tysięcy tyńfów. Stefan był także dziedzicem połowy dóbr Fotot i właścicielem 12-tu tysięcy tyńfów fortuny macierzystej, zapisanych na Fotach. Dobołunki puścił w dzierżawę swej siostrze Mariannie Domańskiej około roku 1706.

AKT URODZENIA KAJETANA WĘGIERSKIEGO

Znanego poety z czasów Króla Stanisława Augusta

Liber baptisatorum, par. Doruchoviensis, Ostrzeszoviensis districtus in ducatu Posnaniensi. **Bobrowniki**. Anno 1771, die 18 Julii. Ego Josephus Możdżanowski, parochus Doruchoviensis baptisavi infantem nominibus Fredericum-Boguslaum **Cajetanum**, filium magn. ac. generosi domini Eustachii Viniava de Mikorzyn Węgierski et magn. et genor. dnae Mariannae de Bylina, coniugum legitimorum. Levantibus e sacro fonte magn. dno Ludovico Bylina cum magn. Hedwigi de Psarskie consorte. (Akt wyjęty 1832 r.).

WOROWSCY z WOROWIC h. POMIAN. W polu złotym czarna głowa żubra naprzód skierowana, przebita mieczem ukośnie w prawo. Na chełmie ramię opancerzone z podniesionym w górę mieczem.

O tej starej rodzinie szlacheckiej z Mazowsza Płockiego nie było dotąd żadnej choćby krótszej monografii. Heraldycy pozostawili w swych dziełach tylko fragmentaryczne o niej wzmianki. Herb nawet przypisywali jej inny. Lisa zamiast właściwego Worowskim herbu Pomian. Zebrałiśmy więc wszystkie eotatki heraldyczne i w niniejszej pracy uzupełniliśmy je zapiskami z „Ksiąg Poborowych“ XVI w. dla ziemi wyszogrodzkiej (Arch. Skarb. w W-wie), aktami Heroldii Królestwa Polskiego, oraz cennymi uwagami, poczynionymi na temat Worowskich przez ks. Dr. Wład. Mąkowski, dyrektora Archiwum Diecezjalnego w Płocku.

1669 r. — **Stanisław, Jan, Mateusz, Stefan i Adam** Worowscy z ziemi Wyszogrodzkiej oraz Adam Worowski z ziemi Chełmskiej podpisali elekcję króla Michała Korybuta. (Elektrownie“ — Rocznik Tow. Herald. t. I. Lwów).

1674 r. **Wawrzyniec Worowski** z ziemi Wyszogrodzkiej („Elektorowie“ — Oswald Pietruski, Lwów, 1845) i Adam Worowski z ziemi Chełmskiej („Warszycki-Imion herbowych summaryusz“, Gdańsk 1782) byli na elekcji króla Jana III Sobieskiego.

Szlachcę Worowskich w Worowicach spotykamy jeszcze w aktach metrycznych X X w. w par. Daniszewo.

W Heroldji niektórzy Worowscy wywiedli się z herbu Lis. W księgach heroldji polskiej (Arch. Państw. w Płocku) są tacy np. 1842 r. Tomasz Worowski, syn Leona i Teodozji z Grabowskich, dziedzic Smosarza, Piank, herbu

Lis. Skąd się wziął u Worowskich h. Lis? Nieznani są Worowscy o tym herbie przed w. XIX.

Z przytoczonych niżej dokumentów widać zupełnie wyraźnie, że na początku XV w. w Worowicach siedziała gałąź rodu Pomianów.

Przytaczamy chronologiczne dane: 1391 Jakusz Pomian — 1391 — 1426. (Herold Polski—Leksz. I. 1057, 2997. (R. 1412 Poman clericus de Borzewo, Ks. Płońskie I. n. 1815. R. 1425 Andrzej z Kozarzewa stawia świadków: Stanisław i Mściszek z Sobanic, Raciborz i brat jego Poman de Skarszina. Ks. Zakroczyńska I. n. 1374. R. 1426, in Viszegrad Andreas de Bylino districtus Varsoviensis portiones totas Nicolao de Borzewo pro 50 sexagenis vendidit. Metr. Maz. I. n. 348. R. 1426/28 Paulus Grzmiślal de Borzewo can. et administrator generalis Plocensis, cancelarius ducis Joannis, um. 7 grudnia 1428. Metr. Maz. I. n. 368 i 747.

1427. **Jacusslus de Worowicze** districtus Wiszegrad in Nowemyasto portiones suas pro 30 sexagenis Nicolao de Borzewo vendidit. Metr. Maz. f. 462.

1428 Paulus cancelarius cum fratre Nicolao mansum in Falanczino (w par. Daniszewo) circa granicies Pyenczino pro manso in Bylino commutavit. Metr. Maz. I. n. 622.

R. 1429, in Czirsko. Mikołaj z Chmielewa, naganiany przez Floriana z drugiego Chmielewa, dowodzi swego szlachectwa **de clenodio Pomyany**, et Pet-rassius de Sulkowo tamquam iudex vulgariter prawydnik, **de clenodio Pomyany**, affuit circa testes współklejnotników: Filip Bogatko de Bogatki, bracia Hebda i Krystyn z Worowic, bracia **Andrzej i Raciborz z Worowic**, Raciborz de Karsino (Skarsino). Metr. Maz. II. n. 78.

R. 1476 — Jan z Płonny zapisał na Pomianowie i Płonnie żonie swej **Jadwidze-Krystynie z Worowic** (Metr. Koronna — akta wyszogrodzkie).

R. 1528 nobilis Mateusz Chabdzicz de Skarszyno. Akta konsystorza Płockiego vol. 145, fol. 155 verso.

R. 1531 nobilis **Venceslaus Ksyadzowicz (Księdzowicz) de Worowicze**. syn Jana, **Worowski**, lat 30. Akta Konsystorza Płock. vol. 184, fol. 184 verso.

R. 1539 **Sigismundus rex** litteras datas in Zacroczim d. 7 Julii 1519 **Innovationis praerogativarum bonorum Vorvicze et Skarzino terrae Vischegradensis ad preces Stanislal et Venceslal Vorowsczl de Vorowicze et Skarzino e libris ducum Masoviae extradidit**. Wierzbowski, Matricularum Regni Pol. summaria, t. IV n. 6553.

R. 1540 — **Paulus Worowski** in possessione molendini, equestris, in oppido Płonsko ad tempora vitae relinquitor—Cracovia, f. 5 ante Iudica (11 marca) **Wierzbowski**—Metr. Regni Pol. Summ. n. 20181.

Wśród elektorów królów polskich jest kilkunastu Worowskich i tak:

1697 r. — **Adam Worowski** z ziemi Chełmskiej podpisał elekcję króla Augusta II. Mocnego (Pietruski — „Elektorowie“).

R. 1704 — **Andrzej i Józef Worowscy** z woj. Płockiego głosowali na kandydaturę Stanisława Leszczyńskiego („Elektorowie“ — Rocznik Tow. Herald. t. I).

R. 1738 — Andrzej Worowski, syn Stanisława, był dziedzicem całego folwarku i wsi Worowice.

R. 1778 **Adam Worowski**, komornik zakroczymski — (Niesiecki — Herbarz).

R. 1788 — **Ignacy Worowski**, ze Szczawina, regent w Nowem Mieście z Zakroczymskiej.

R. 1809 — Leon Worowski z Mokrzyca (par. Ciekosyn) podwojewoły ziem Zakroczymskiej.

R. 1838 — Jan Worowski ze Smosarza Piank (pow. Przasnyski), Zenon Worowski, pisarz magazynu solnego w Piotrkowie oraz Antoni i Bonawentura Worowscy z Sadowa Chryzpt (koło Płońsk) — złożyli wszyscy podania do Heroldji Królestwa Polskiego i wylegitymowali się, uzyskując potwierdzenie szlachectwa.

R. 1842 — Tomasz Worowski, syn Leona i Teodozji z Grabowskich, dziedzic Smosarza Piank (Archiwum Państwowe w Płocku).

R. 1923 — Wacław Worowski, wnuk Zenona, pisarz polityczny i ambasador sowiecki w Rzymie, został zabity przez białogwardzistę w Lozannie.

R. 1934 — Ratał Worowski, prawnuk Tomasza, ukończył studia prawnopolityczne na Uniwersytecie Katolickim w Lowanium w Belgii.

Worowice, choć żyzne, lecz zbyt odległe od królewskich i książęcych zamków płockich, wyszogrodzkich, zakroczymskich, czerskich i warszawskich, — nie mogły sprzyjać temu, aby ich dziedzice mogli bardziej się wybić i szerzej zapisać na kartach służby dla Ojczyzny. Zdala od życia dworskiego, urzędów książęcych lub królewskich.

Przechodzimy do rozstrzygnięcia kwestii zasadniczych: 1) pochodzenia rodziny Worowskich — 2) jej właściwego herbu — 3) sprostowania fałszywych wzmianek heraldycznych w dziełach Chreńskiego (Tablice odmian herbowych) i Leszczyca (Historia szlachty polskiej).

Czyż ów **Jacussius de Worowicze**, co to w roku 1426. sprzedał w Nowem Mieście ziemię **nie jest tym samym szlachcicem, który występuje w „Heroldzie Polskim”** (Leksz I 1057, 2997) pod nazwiskiem: **Jakusz Pomian** — r. 1391 — 1426 i **nie tym samym szlachcicem, którego cytuje Fr. Piekosiński** w rozprawie pod tyt. „Poczet rodów szlachty polskiej wieków średnich” (Rocznik Tow. Herald. t. II.) pod nazwiskiem **Jakusz Pomian z Lubania r. 1926?** Niewątpliwie, że tak!

Rozpatrzmy dokładnie zapiskę, przytoczoną li tylko na korzyść Chebów przez Semkowicza w rozprawie p. t. „Wywody szlachectwa w Polsce” (Rocznik Tow. Herald t. III. str. 25). Podajemy ją ponownie w brzmieniu łacińskim:

Czersk, dnia 2 lipca 1429 r.

Nicolaus de Chmelowo dum per Florianum de Chmelowo alia villa fuit diffamatus, per infrascriptos testes se expurgavit et se fieri nobilem de Sulkowo, tamquam iudex vulgariter prawydnik etiam de clenodio Pomyany affuit circa testes preadictos. Item primus testis Philippus Bogatko de Bogatky.

Item Chebda de Worowicze. Item tertius Cristinus germanus Chebdae de ibidem. Item quartus Andreas de ibidem. Item quintus Ratiborius germanus Andreae de ibidem. Item sextus Ratiborius de Karsino. Metr. Reg. Maz. 334 p. 15.

Występujący tu Mikołaj z Chmielowa i Florian z Chmielowa (drugiego), to przecież synowie lub bracia podanych przez Fr. Piekosińskiego w wyżej wzmiankowanej rozprawie, a więc: Wojciecha z Chmielowa i Mroczysława z (innego) Chmielowa z r. 1425.

Przecież Krystyn de Worowice, oraz bracia Andrzej i Raciborz de Worowice, to przodkowie tych Worowskich, co w r. 1531 kończą studia teologiczne w Seminarium Duchownym w Płocku, a w roku 1519 mają wznowione pismem króla Zygmunta Starego prerogatywy posiadania całości dóbr Worowice i Skarzyno.

Herb Worowskich był i jest Pomian. Ich praojcami to Wienawici i Pomianowie z Wielkopolski, potem historyczny Jakusz Pomian z r. 1391, zwany później Jacussius de Worowice (r. 1426) wreszcie z r. 1429 Krystyn, Andrzej i Raciborz wszyscy z Worowic, oraz Stanisław i Wacław Worowscy z Worowic 1519.